

KLASA 2

Zawartość

Artykuł problemowy	2
Charakterystyka porównawcza postaci	3
Definicja słownikowa	4
Kondolencje	5
List otwarty	6
Opinia	7
Opis obrazu	8
Opis przeżyć	9
Opis sytuacji	10
Prezentacja	11
Prezentacja multimedialna	12
Przemówienie (mowa)	13
Przeprosiny	14
Recenzja filmu lub spektaklu teatralnego	15
Reklama	16
Sztuka dyskusowania	17
Sztuka recytacji	18
Wywiad	19

Artykuł problemowy

- nadaj swojemu artykułowi ciekawy tytuł, możesz go rozwinąć, wprowadzając nadtytuł lub podtytuł
- napisz krótką, ciekawą zapowiedź tekstu (lid), wyróżnij ją graficznie
- uporządkuj problemy, które chcesz poruszyć w swoim artykule
- obok informacji wprowadź komentarz, własną ocenę prezentowanego tematu
- podziel tekst na logiczne części, zastosuj akapity
- wprowadź śródtytuły
- zakończ ciekawą puentą, podsumuj rozważania
- przed tekstem lub na jego końcu umieść imię i nazwisko autora

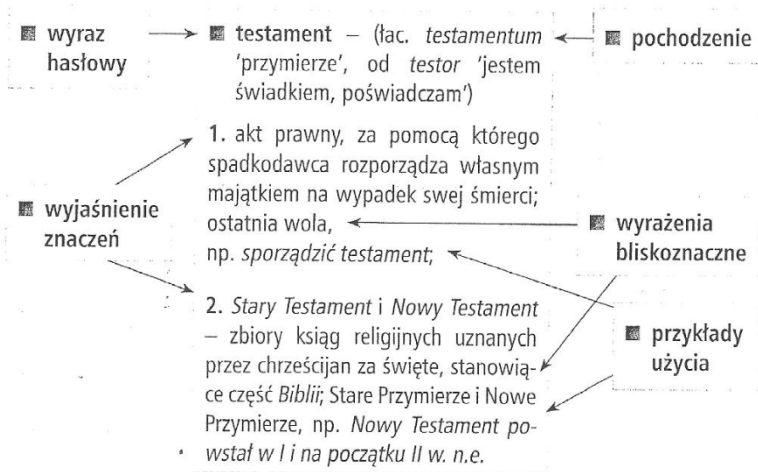
Charakterystyka porównawcza postaci

- przedstaw postacie, określ, czy są to osoby rzeczywiste, czy bohaterowie utworu literackiego
- równolegle podaj podstawowe informacje na ich temat

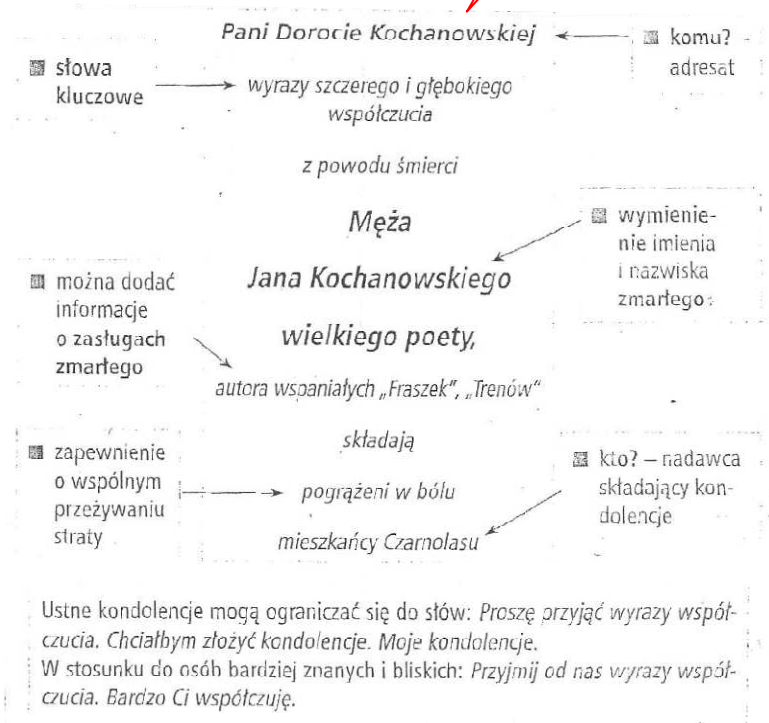
- omów podobieństwa lub różnice, stosując odpowiednie konstrukcje porównawcze, np.
porównując obu bohaterów, ...,
cechą wspólną obu jest...,
można zauważyć, że X, podobnie jak Y,...
tym, co różni X od Y, jest...
- opisz istotne cechy wyglądu porównywanych postaci, zwróć uwagę na ich ubiór, sposób poruszania się i mówienia
- porównaj temperament bohaterów; opisz ich reakcje na zdarzenia, sposób rozwiązywania konfliktów i okazywania uczuć
- zestaw cechy charakteru obu postaci; przedstaw ich postawę wobec świata, sposób myślenia i traktowania ludzi
- przedstaw porównawczo ich wykształcenie, zainteresowania
- podaj przykłady ilustrujące wymienione cechy
- włącz cytaty celnie charakteryzujące porównywanych bohaterów

- zaprezentuj oceny innych postaci na temat obu bohaterów
- wyraż swoją opinię na ich temat

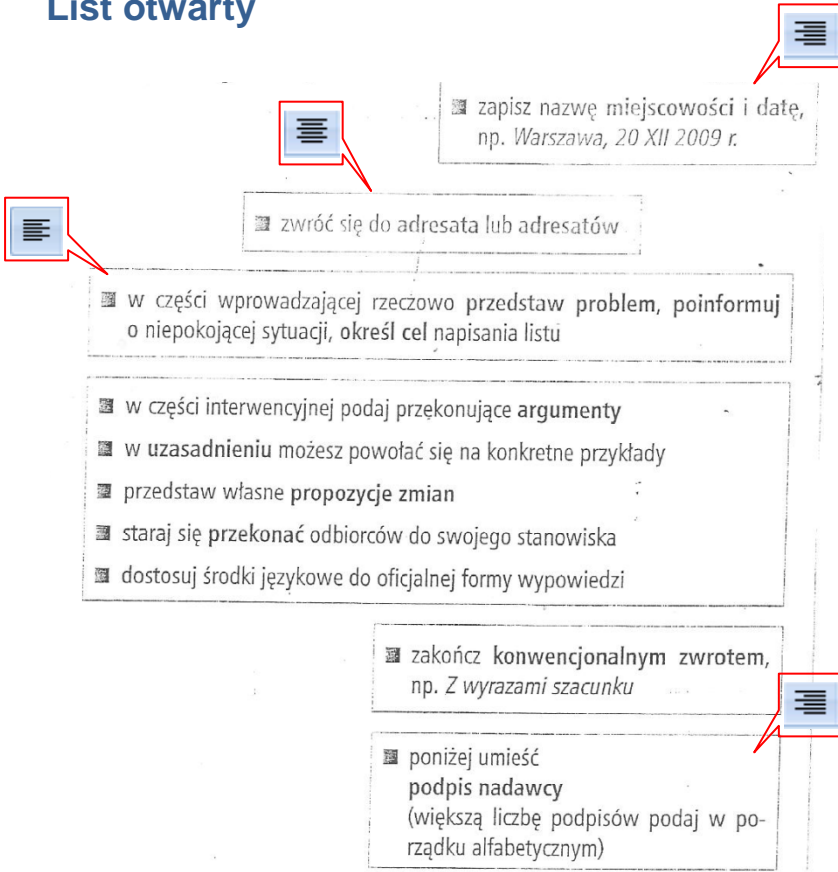
Definicja słownikowa

Kondolencje

List otwarty

Opinia

zapisz nazwę miejscowości i datę

umieść informacje o instytucji, w której zatrudniony jest pracownik

zatytułuj pismo, np.
Opinia

wstępnie zaprezentuj osobę, której wystawiasz ocenę, np. *prof. John Keating w bieżącym roku rozpoczął pracę w Akademii Weltona...*

podaj jej ogólną charakterystykę

opisz jej działalność, w opisie uwzględnij oceny tych działań

przedstaw ostateczną ocenę opisywanej osoby; możesz rozpocząć formułą: *Podsumowując, mogę stwierdzić, że prof. Keating...*

ujawnij cel napisania opinii, np. *W związku z powyższym wnioskuję o...*

podpis wystawiającego opinię

Opis obrazu

- podaj podstawowe informacje na temat opisywanego dzieła (np. poinformuj o rodzaju malarstwa, rozmiarach płótna, miejscu ekspozycji)
- krótko przedstaw jego autora (np. określ epokę, w której żył, kierunek sztuki, w jakim tworzył)

- omów tematykę obrazu
- zanalizuj kompozycję płótna:
 - wymień i opisz elementy pierwszego planu
 - opisz plan drugi obrazu
 - zanotuj charakterystyczne cechy tła
- przedstaw kolorystykę płótna
- omów technikę malarską
- określ nastrój dzieła
- pamiętaj, że opis elementów przedstawionych powinien być połączony z interpretacją dzieła
- dostosuj opis do rodzaju malarstwa (np. inaczej opisuj martwą naturę, inaczej scenę rodzajową czy batalistyczną)

- możesz przytoczyć opinie znawców na temat prezentowanego dzieła sztuki
- przedstaw swoje wrażenia po obejrzeniu opisywanego obrazu

Opis przeżyć

- podaj podstawowe informacje o postaci i krótko przedstaw wydarzenie, które wywołało jej przeżycia
- nazwij uczucia, doznania, emocje towarzyszące bohaterowi
- opisz zewnętrzne objawy (zmiany zachowania, wyglądu), na podstawie których można wnioskować o jego przeżyciach
- postaraj się o obrazowość stylu (zastosuj porównania, wykrzyknienia, odpowiednie związki frazeologiczne)
- w zakończeniu możesz dodać puentę odnoszącą się do opisywanych przeżyć (np. w formie przysłowia, aforyzmu, cytatu)

Opis sytuacji

■ przytocz okoliczności zdarzenia (wskaz miejsce, czas, wymień uczestników, krótko wyjaśnij przyczyny)

■ zaprezentuj zdarzenie tak, jakbyś był jego naocznym świadkiem

■ zrelacjonuj wydarzenie główne

■ dodaj informacje o zdarzeniach towarzyszących

■ zwróć uwagę na **jednoczesność** rozgrywających się scen, użyj określeń typu: *w tym samym momencie, nagle, zniemacka*

■ aby osiągnąć **dynamikę narracji**, zastosuj czasowniki nazywające ruch, wskazujące na działanie (najlepiej w czasie teraźniejszym)

■ dołącz opis miejsca zdarzeń oraz wyglądu postaci

■ w zakończeniu możesz wskazać skutki zdarzenia, własną opinię na temat zaistniałej sytuacji

Prezentacja

- przedstaw ogólnie tematykę wystąpienia, np. *Tematem mojej prezentacji będzie..., Chciałbym powiedzieć o...*
- omów plan prezentacji, np. *Rozpocznę od omówienia..., Następnie przejdę do..., Na końcu przedstawię...*
- możesz podać wykorzystane źródła, np. *Skorzystałem z informacji w...*

- w sposób uporządkowany przedstaw zagadnienie
- zadбай o spójność wypowiedzi, wykorzystaj zwroty: *po pierwsze..., po drugie..., z kolei..., teraz zajmę się omówieniem...*
- możesz wprowadzić cytaty, np. *Powołam się na słowa..., Przytoczę wypowiedź..., Zacytuję fragment...*
- skorzystaj z przygotowanych materiałów wizualnych, np. rysunków, wykresów, reprodukcji obrazów, fragmentów filmów czy kompozycji muzycznych
- przygotuj tekst pomocniczy zawierający streszczenie i materiały ilustracyjne, który rozdasz słuchaczom na oddzielnych kartkach

- podsumuj wywód w formie streszczenia lub wyliczenia, wykorzystaj zwroty: *Podsumowując, stwierdzam, że..., Reasumując:...*
- podaj wnioski, np. *Przedstawione przykłady, argumenty pozwalają wyciągnąć wniosek, że...*
- przedstaw ewentualne zagadnienia do dyskusji

Prezentacja multimedialna

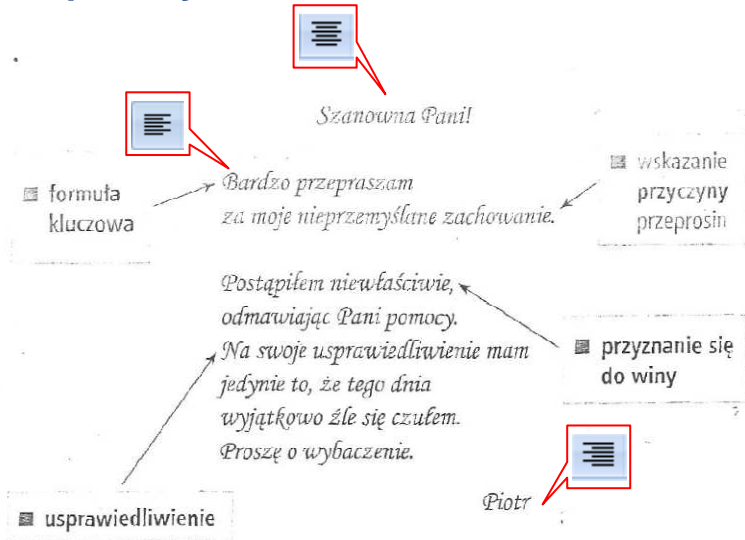
- ☒ **zapoznaj się** z działaniem programów komputerowych umożliwiających stworzenie prezentacji multimedialnej (na przykład z programem Power Point)
- ☒ **zbierz materiały** konieczne do zaprezentowania tematu, przedstaw je na kolejnych stronach:
 - na pierwszej – podaj imię i nazwisko autora oraz temat prezentacji,
 - na drugiej – główne tezy wystąpienia,
 - na kolejnych – materiały uporządkowane według wybranej zasady
- ☒ **postaraj się**, aby prezentacja stanowiła jednolitą wizualnie całość
- ☒ **zachowaj równowagę między formą a treścią**, podporządkuj formę celom pokazu

- ☒ **przygotuj tekst ustnego komentarza** dotyczącego poszczególnych slajdów prezentacji
- ☒ **włącz do swojej wypowiedzi anegdoty, ciekawostki, cytaty**
- ☒ **mów głośno, wolno**, modulując głos
- ☒ **po wyświetleniu ostatniego slajdu podziękuj słuchaczom za uwagę**

Przemówienie (mowa)

- na początku zwróć się bezpośrednio do słuchaczy
- poinformuj o temacie i celu swojego wystąpienia tak, aby zainteresować publiczność
- krótko i wiarygodnie przedstaw **przebieg** związanych ze sprawą wydarzeń
- przytocz argumenty dowodzące słuszności twojego stanowiska, odwołaj się zarówno do rozumu, jak i emocji odbiorców
- aby wzmocnić rangę swojej wypowiedzi i zwrócić uwagę słuchających, zastosuj:
 - wykrzyknienia i pytania retoryczne,
 - powtórzenia,
 - inne środki stylistyczne, np. epitety, porównania, metafory,
 - czasowniki w 1 os. lm (np. *zastanówmy się, przyjrzyjmy się*),
 - zaimki osobowe i dzierżawcze (np. *nam, naszego*) wzmacniające poczucie jedności mówcy i słuchaczy
- możesz urozmaicić swoją wypowiedź **sentencją** lub **cytatem**
- na zakończenie **podsumuj** swój wywód i **zaapeluj** o przyjęcie określonego stanowiska

Przeprosiny

Formę i stopień oficjalności przeprosiny należy dostosować do sytuacji i relacji łączących nas z odbiorcą.

Recenzja filmu lub spektaklu teatralnego

zaproponuj tytuł

podaj podstawowe informacje na temat omawianego dzieła (tytuł oraz imię i nazwisko autora literackiego pierwowzoru, czas powstania, imiona i nazwiska twórców inscenizacji teatralnej lub adaptacji filmowej, rok produkcji itp.)

omów ogólnie tematykę utworu lub krótko go streść, ale tylko w stopniu koniecznym dla zrozumienia dalszej części twojego tekstu

przedstaw swoją opinię na temat obejrzanego spektaklu teatralnego lub adaptacji filmowej, oceń różne elementy przedstawienia, np.

- skomentuj pracę reżysera – jego koncepcję inscenizacji lub adaptacji, oryginalność pomysłu, relacje między pierwowzorem a spektaklem
- zwróć uwagę na trafność obsady aktorskiej, stył gry aktorów, oceń ich umiejętności: sposób podawania tekstu, mimikę, gestykulację, ruch sceniczny, charakteryzację
- omów pracę scenografa – opisz dekoracje, kostiumy, rekwizyty; oceń trafność ich wyboru
- przedstaw rolę muzyki, jej dopasowanie do sztuki
- zwróć uwagę na oświetlenie, efekty dźwiękowe, efekty specjalne

podsumuj swój wywód, powtórz najważniejszą myśl, aby zachęcić lub zniechęcić do obejrzenia zaprezentowanego dzieła

Reklama

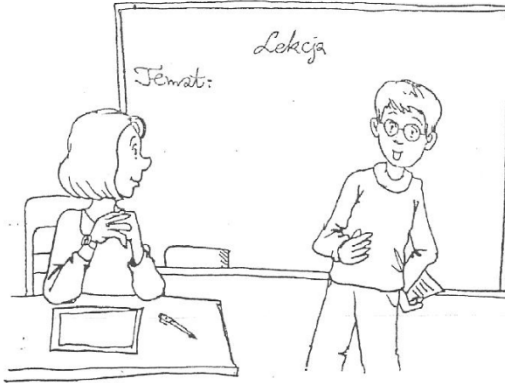
zapisz slogan reklamowy

- podaj istotne informacje na temat zachwalanych rzeczy lub postaw
- przedstaw krótko ich zalety, używając słów pozytywnie wartościujących
- wskaż korzyści wynikające z podporządkowania się obietnicom reklamy
- przekonaj do skorzystania z oferty, stosując zwroty perswazyjne
- zaprojektuj ciekawy układ graficzny reklamy

Sztuka dyskutowania

- pamiętaj o zasadach grzeczności w stosunku do uczestników dyskusji i uszanowaniu ich poglądów
- uważnie słuchaj innych, nie przerywaj im, wypowiadaj się po udzieleniu ci głosu przez prowadzącego dyskusję
- zabieraj głos, gdy masz coś istotnego do powiedzenia, trzymaj się tematu i nie przekraczaj wyznaczonego czasu wypowiedzi
- mów rzeczowo, używając przekonujących argumentów na poparcie swojego stanowiska
- dbaj o poprawność wypowiedzi, stosuj odpowiednie konstrukcje i środki językowe
- zachowaj kolejność wypowiedzi ustaloną w programie dyskusji

Sztuka recytacji

- zanim nauczysz się wybranego utworu na pamięć, dokonaj jego analizy i interpretacji
- zastanów się, w jaki sposób powiedzieć tekst, aby ożywić go w wyobraźni słuchaczy i przekazać najważniejsze myśli
- wytrenuj poprawne wymawianie i akcentowanie tekstu
- pamiętaj o właściwej intonacji, pauzach między poszczególnymi frazami, zwolnieniu lub przyspieszeniu tempa, zmianie barwy i natężenia głosu
- przed rozpoczęciem recytacji skoncentruj się i staraj się skupić na sobie uwagę publiczności
- mów, zwracając się wprost do słuchaczy
- bądź powściągliwy w gestach

Wywiad

- zaprezentuj rozmówcę i temat wywiadu
- przedstaw **okoliczności** rozmowy

- zapisz pytania i udzielone na nie odpowiedzi
- pamiętaj o **różnorodności pytań** (krótsze, dłuższe, rozbudowane o krótką informację poprzedzającą pytanie)
- zadbaj o **spójność tekstu** (nawiązuj do wypowiedzi rozmówcy)
- pytania oraz odpowiedzi **wyróżnij graficznie**, zapisując je od nowej linii (możesz podawać imiona i nazwiska rozmówców lub tylko ich inicjały)

- **podsumuj** rozmowę
- **podziękuj** rozmówcy i pożegnaj się z nim